

СУРХОН ВОҲАСИДА ТУРИЗМ СОҲАСИНИ РИВОЖЛАНТИРИШ ИСТИҚБОЛЛАРИ

Чориева М.Ш.-Иқтисодиёт ва туризм факультети 3-босқич талабаси

Annotation: The article outlines a number of proposals for the development of tourism in the Surkhandarya region, as well as the existing problems, the service delivery system, and human resource issues. Proposal for the visit to the region and the development of medical tourism, as well as proposals for the creation of the "Old Village" tourism as a new direction.

Аннотация: В статье излагается ряд предложений по развитию туризма в Сурхандарьинской области, а также существующие проблемы, система предоставления услуг и вопросы кадровых ресурсов. Предложение о посещении региона и развитии медицинского туризма, а также предложения по созданию туризма «Старая деревня» как новое направление.

Key Words: Tourism, cluster of mountain tourism, rural tourism, historical and travel tourism, ecological tourism, infrastructure, Omonxona, Sangardak, Hanjiza

Ключевые слова: туризм, кластер горного туризма, сельский туризм, исторический и туристический туризм, экологический туризм, инфраструктура, Omonxona, Sangardak, Hanjiza

Мамлакатимизда амалга оширилаётган ислохотлар ҳаётнинг барча жабҳаларида ўзининг ижобий натижаларини бермоқда. Мустақилликнинг дастлабки йиллариданоқ ҳаётга тадбиқ этилган ва бугунги кунгача изчиллик билан амалга ошириб келинаётган бу ислохотларнинг пировард натижаси сифатида мамлакатимизда барқарор иқтисодий ўсишга эришаётганлигини алоҳида таъкидлаш ўринлидир.

Мамлакатимизда ялпи ички маҳсулотнинг ўсиш кўрсаткичлари сўнгги йилларда 6-8 фоиз кўрсаткичга эга бўлмоқда. Ўтган 2019 йилда ЯИМ 5,1 фоизга ўсди ва бу ўсишда хизматлар соҳасининг улуши юқори бўлди (6,9%).

Ҳозирги кунда дунёдаги жуда кўплаб ривожланган давлатлар ЯИМда хизматлар соҳасининг улуши анча юқори кўрсаткичга эга ва шу билан бирга

туризм хизматлари орқали олинаётган даромадлар ҳам юқори. Хизмат кўрсатиш ва сервис соҳасининг муҳим таркибий қисмларидан бири бу туризмдир.

Мамлакатимизда туризм соҳасини ривожлантиришга доир меъёрий ҳужжатлар ишлаб чиқилмоқда ва бунинг натижасида Ўзбекистонда яқин йиллар ичида ЯИМда туризм соҳасининг улушини 5%га ошириш мақсад қилинган. Ҳозирги кунда мамлакат ЯИМда туризмнинг улуши 1% лик кўрсаткич атрофида.

Сурхондарё вилоятида ҳам туризм соҳасини ривожлантиришга алоҳида эътибор қаратила бошланди. Бу борада ҳудудда етарли даражада имкониятлар мавжуд, аммо шу ўринда бир қатор муаммолар ҳам юзага чиқади.

Мамлакатимиз Президенти Шавкат Мирзиёев Сурхондарё вилоятига ташрифи чоғида воҳанинг туризм салоҳиятидан самарали фойдаланиб, янги иш ўринлари яратиш ва аҳоли даромадларини оширишга алоҳида эътибор қаратган эди. Шунга мувофиқ вилоятда кейинги йилларда Сурхондарё вилоятининг туризм салоҳиятини комплекс ривожлантириш чора-тадбирлари дастури қабул қилинмоқда. Унда ҳудуднинг янгиланган, замонавий қиёфасини яратиш, транспорт инфратузилмасини такомиллаштириш, хориждан ташриф буюраётган сайёҳларга сифатли хизматлар кўрсатиш каби муҳим масалаларга алоҳида аҳамият берилгани зиёрат туризми имкониятларидан унумли фойдаланишга қулай муҳит яратади.

Сурхондарё вилоятида Ҳаким Термизий, Исо Термизий каби кўплаб буюк олимларга бешик бўлган, Бой тарихга эга бу юртда Сўфи Оллоёр, Алоуддин Аттор, Муҳаммад Зоҳид сингари улуғ зотлар мангу кўним топган. Ишлаб чиқилаётган дастур асосида Бойсун, Термиз, Жарқўрғон, Олтинсой, Денов, Узун, Шеробод туманларидаги муқаддас қадамжо ва зиёратгоҳлар реконструкция қилиниб, ободонлаштирилади ва хизмат кўрсатиш тармоқлари ривожлантирилади. Хорижлик сайёҳларнинг эмин-эркин зиёрат қилиши учун барча замонавий шароитлар яратилади.

Масалан, зиёрат туризмини ривожлантириш борасида амалга ошириладиган кенг қамровли бунёдкорлик ишлари доирасида Термиз туманидаги Кокилдор ота, Қирқ қиз, Султон Саодат ёдгорликлари, Чоргумбаз масжиди, Бойсун туманидаги Ҳазрати Эшонбобо зиёратгоҳи ва шифобахш суви, Ҳазрати Султон Валий, Жарқўрғон туманидаги Хўжа Самандар Термизий зиёратгоҳлари, Олтинсой

ISSN (E): 2181-4570 ResearchBib Impact Factor: 4.9 / 2023

туманидаги Хўжаипок зиёратгоҳи ва шифобахш суви, Узун туманидаги Ок остона бобо макбараси каби тарихий обидалар сўлим гўшага айлантирилади.

Сурхондарё вилоятида туризмни ривожлантириш учун 374 тарихий, маданий, санъат, меъморий обидалар, ноёб археологик қазилмалар мавжуд.

Вилоятнинг табиий сўлим гўшалари, мафтункор шаршаралари, маъданли сув ва шифобахш тоғ тузлари агро-эко, тоғ ва тиббиёт туризмини кенг йўлга қўйишга қулай имконият яратади. Қадимий бу юртнинг ўзига хос урф-одат ва анъаналари, миллий ҳунармандчилик буюмлари ҳам дунё аҳлида катта қизиқиш уйғотиб келади.

Вилоятнинг барча ҳудудларида зиёрат ва тиббий ва саёҳат туризмини ривожлантириш учун етарли даражада имкониятлар мавжуд. Бу борада кўплаб чора тадбирлар амалга оширилмоқда.

Вилоят ҳудудида учта тоғ туризми кластерини ташкил этиш кўзда тутилмоқда.

Булар Бойсун туманидаги Омонхона, Дарбанд қишлоғи ва Зовбоши тоғли ҳудудини қамраб оладиган Бойсун тоғ туризми кластери, Сариосиё ва Узун туманларидаги Хонжиза тоғ тизмалари ёнбағри ҳамда Сариосиё туманидаги Сангардак қишлоғи ҳудудида Сариосиё тоғ туризми кластери фаолияти йўлга қўйилса, Шеробод тоғ туризми кластери таркибида Шалқон қишлоғи, Хўжайкон туз кони атрофи ва ҳудуддаги анорзор ҳамда бошқа мевали боғ-роғлар киритилиб, такомиллаштирилади.

Вилоятда ташкил этиладиган кичик туризм зоналарида янги меҳмонхоналар, маданий-соғломлаштириш, савдо-қўнғилочар ва туристик аҳамиятдаги бошқа иншоотлар қурилиши ва замонавий муҳандислик инфратузилма объектлари барпо этилиши режалаштирилган.

Шу ўринда Бойсуннинг тоғларида қадимий қишлоқ ҳудудини ташкил этиш ушбу соҳада янги йўналишни очиб бериши ва яхши самара бериши мумкин. Қишлоқнинг бошқа қишлоқлардан фарқи замонавий ривожланишдан ажралган ҳолда қадимда аجدодларимизнинг яшаш тарзи, турмуш шароитларини ўзида мужассам этади. Ҳудуддаги барча иншоотлар ва буюмлар ўзида тарихни акс эттириб туриши лозим. Ҳозирги ривожланган дунёда ушбу лойиха кўплаб сайёҳларни ўзига жалб эта олади деган умиддамиз.

ISSN (E): 2181-4570 ResearchBib Impact Factor: 4.9 / 2023

Худудда туризм соҳасида ўз ечимини кутаётган бир қанча муаммолар мавжуд:

- мамлакатда мавжуд туристик ресурслардан етарли даражада самарали фойдаланилмаётганлиги;
- ички туризм, айниқса, экотуризм борасида истиқболли, инновацион ғояларнинг камлиги;
- кўрсатилаётган хизматлар сифатининг юқори эмаслиги;
- туризм соҳасида фаолият кўрсатаётган кадрлар малакаси билан боғлиқ муаммолар.

Ушбу муаммоларни ҳал қилишда соҳага инновацияларни жалб этиш муҳим. Туризм соҳасини ривожлантириш ҳақида сўз юритганда, аввало, инновацион ғояларга алоҳида эътибор бериш лозим деб ўйлаймиз. Бизнинг фикримизча, инновацияларда асосий эътибор ички резервларга қаратилиши, яъни ўзимизда мавжуд имкониятлардан интенсив йўл билан фойдаланишга алоҳида тўхталиш лозим. Айниқса Осиё давлатларида туризмни ривожлантиришда асосан табиатга, ҳайвонот оламига, қисқача олганда табиийликка алоҳида эътибор қаратилади.

Ушбу йўналишларда туризм соҳасини улкан даромад манбаига айлантириш учун Сурхондарё худудида ҳам имкониятлар чексиз.

Шу билан бирга Сурхондарё вилоятида айниқса тарихий, тиббий ва экотуризмни ташкил қилиш бўйича етарли имкониятлар мавжуд эканлигини инобатга олиб, шу каби худудларни ташкил қилиш ва табиатнинг гўзал манзараларини томоша қилишни ташкил этиш, хизмат кўрсатиш ва сервис соҳасида фаолият кўрсатувчи кадрлар малакасини оширишга алоҳида эътибор бериш ва бу соҳадаги етакчи хорижий таълим муассасалари билан ҳамкорликни кенгайтириш, вилоятимизда шифобахш сув, қум ва туз ҳавзалари мавжудлигини инобатга олиб, бу худудларда пуллик тиббий хизматларни ташкил этиш, яъни даволаниш санаторияларини очиш орқали сайёҳларни жалб қилиш мумкин. Мамлакатимизда туризм соҳасини ривожлантиришга берилаётган эътибор ва берилаётган имтиёзлар соҳадаги имкониятларимизни янада оширади.

Ушбу таклифлар ва ғояларни ҳаётга тадбиқ этиш худудда туризм соҳасини жадал ривожлантириш имконини беради деб ҳисоблаймиз.

